

Uchwała nr 98
Komitetu Monitorującego
Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
z 5 listopada 2024 r.

w sprawie zmiany kryteriów wyboru operacji zaproponowanych dla interwencji „Premie dla młodych rolników” Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 pozytywnie opiniuje zmienione kryteria wyboru operacji zaproponowanych dla interwencji „Premie dla młodych rolników” Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, określone w załączniku do uchwały.

§ 2.

1. Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 przyjmuje do wiadomości, że kryteria wyboru operacji, o których mowa w § 1, stanowią część projektów wytycznych Instytucji Zarządzającej, która zostanie poddana opiniowaniu.
2. Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do dokonania zmian kryteriów wyboru operacji dla interwencji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, o których mowa w § 1, wynikających z przebiegu opiniowania wytycznych Instytucji Zarządzającej.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Stefan Krajewski
Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny
dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Załącznik do uchwały Nr 98 Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Kryteria wyboru operacji w ramach interwencji „Premie dla młodych rolników” Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023–2027) zostały pozytywnie zaopiniowane przez Komitet Monitorujący PS WPR 2023–2027 – uchwała nr 8 Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 z dnia 15 grudnia 2022 r. Na podstawie upoważnienia dla Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zawartego w tej uchwale, w kryteriach wyboru operacji dla tej interwencji dokonano niezbędnych zmian wynikających z przebiegu opiniowania odpowiednich wytycznych szczegółowych Instytucji Zarządzającej. Zmiany te zostały odzwierciedlone w projekcie niniejszej uchwały i nie są wskazane jako zmiany podlegające opiniowaniu.

Niniejsza zmiana polega na:

- 1) podwyższeniu liczby punktów każdorazowo o jeden punkt (z 4 do 5 punktów itd.) za odpowiednie kwalifikacje zawodowe i umiejętności w ramach kryterium nr 1 „Posiadane kwalifikacje zawodowe lub umiejętności”;
- 2) zmianie nazwy kryterium nr 2 z „Różnica wieku pomiędzy przekazującym gospodarstwo w całości i na własność a młodym rolnikiem” na „Różnica wieku pomiędzy przekazującym użytki rolne a młodym rolnikiem” oraz jednoczesnym złagodzeniem tego kryterium (przekazanie gospodarstwa w całości zastąpiono w tym kryterium przekazaniem użytków rolnych);
- 3) zmianie nazwy kryterium nr 4 z „Przejmowanie przynajmniej jednego gospodarstwa w całości i na własność” na „Przejmowanie przynajmniej jednego gospodarstwa w całości” oraz:
 - a) zwiększeniu liczby punktów o jeden punkt (z 4 do 5 punktów) za to kryterium i
 - b) doprecyzowaniu tego kryterium poprzez dodanie warunku, że powierzchnia przekazywanych użytków rolnych stanowi co najmniej 1 ha;
- 4) zwiększeniu liczby punktów o jeden punkt (z 2 do 3 punktów) za kryterium nr 6 „Prowadzenie produkcji zwierzęcej”.

Zmiana ma zastosowanie do naborów ogłaszanych po dniu przyjęcia niniejszej uchwały.

ZMIENIONE KRYTERIA WYBORU, MINIMUM PUNKTOWE I KRYTERIA ROZSTRZYGAJĄCE

Kryterium 1. Posiadane kwalifikacje zawodowe lub umiejętności

Punkty z tytułu posiadanych kwalifikacji zawodowych lub umiejętności przyznaje się za posiadanie:

- a) wykształcenia wyższego oraz stopnia naukowego doktora nauk rolniczych (w dyscyplinie: zootechnika, zootechnika i rybactwo, ogrodnictwo, rolnictwo i ogrodnictwo, weterynaria, agronomia lub inżynieria rolnicza) lub nauk weterynaryjnych – **5 punktów**,
- b) wykształcenia wyższego – ukończonych studiów pierwszego stopnia lub studiów drugiego stopnia, lub jednolitych studiów magisterskich, lub studiów magisterskich, na kierunku: rolnictwo, ogrodnictwo, weterynaria, technika rolnicza i leśna, zootechnika, architektura krajobrazu lub na kierunkach studiów, w ramach których zakres kształcenia, program albo standardy kształcenia obejmują treści związane z działalnością rolniczą w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin – **5 punktów**,

c) wykształcenia wyższego – ukończonych studiów pierwszego stopnia lub studiów drugiego stopnia, lub jednolitych studiów magisterskich, lub studiów magisterskich, na kierunku innym niż wymienione w lit. b, oraz co najmniej 3–letni staż pracy w rolnictwie, lub ukończonych studiów podyplomowych w zakresie związanym z działalnością rolniczą, to znaczy takich, których program obejmuje co najmniej jedno z następujących zagadnień: ekonomika rolnictwa, organizacja lub technologia produkcji rolniczej, marketing artykułów rolnych, rachunkowość rolnicza, agrobiznes) – **5 punktów**,

d) wykształcenia średniego lub średniego branżowego oraz kwalifikacji w zawodzie: technik rolnik, technik ogrodnik, technik architektury krajobrazu, technik hodowca koni, technik pszczelarz, technik weterynarii (w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt), technik agrobiznesu, technik mechanizacji rolnictwa, technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki, technik turystyki wiejskiej, technik turystyki na obszarach wiejskich – **5 punktów**,

e) wykształcenia zasadniczego zawodowego lub zasadniczego branżowego oraz kwalifikacji w zawodzie: rolnik, ogrodnik, pszczelarz, mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych – **4 punkty**,

f) tytuł wykwalifikowanego robotnika lub tytuł mistrza, lub tytuł zawodowy lub tytuł zawodowy mistrza, w zawodzie wymienionym w lit. e, uzyskany w formach pozaszkolnych, oraz co najmniej 3–letni staż pracy w rolnictwie – **3 punkty**,

g) wykształcenia średniego lub średniego branżowego oraz co najmniej 4-letniego stażu pracy w rolnictwie – **2 punkty**.

Uwzględnia się również adekwatne kwalifikacje uzyskane w innym państwie zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami prawa w tym zakresie.

Za staż pracy w rolnictwie uznaje się okres, liczony do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, w którym dana osoba:

a) podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik lub domownik lub ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA),

b) była zatrudniona w gospodarstwie na podstawie umowy o pracę, na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej.

Kryterium 2. Różnica wieku pomiędzy przekazującym użytki rolne (UR) a młodym rolnikiem

Jeżeli różnica wieku pomiędzy osobą fizyczną przekazującą **UR** a wnioskodawcą/młodym rolnikiem wynosi:

- a) powyżej 15 do 25 lat – przyznaje się 3 punkty;
- b) powyżej 25 lat – przyznaje się 5 punktów.

W przypadku kilku osób fizycznych wspólnie przekazujących wnioskodawcy/młodemu rolnikowi **UR** (małżeństwo, współwłaściciele) różnica wieku jest liczona między wnioskodawcą/młodym rolnikiem a najstarszym przekazującym.

W przypadku kilku osób fizycznych niezależnie przekazujących swoje **UR**, różnica wieku jest liczona między wnioskodawcą/młodym rolnikiem a tym przekazującym, dzięki któremu nowo

tworzone gospodarstwo wnioskodawcy/młodego rolnika powiększy się/powiększyło się o największą powierzchnię UR.

Kryterium 3. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie (tytuł prawny)

Punkty przyznaje się za powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwie powyżej:

- a) średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju – w przypadku gospodarstw położonych w województwach, w których średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym jest niższa niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju,
- b) średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie – w przypadku gospodarstw położonych w województwach, w których średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym jest wyższa niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju.

Punkty przyznaje się wg wzoru: $L=W*[Pb-Pśr]/Pśr$

gdzie:

L oznacza liczbę punktów,

Pb oznacza powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwie w roku wyjściowym,

Pśr oznacza średnią powierzchnię gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym odpowiednio w województwie bądź w kraju w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy,

W oznacza współczynnik korygujący, wynoszący:

3,4 – w przypadku województw, o których mowa w lit. a

3,1 – w przypadku województw, o których mowa w lit. b

– jednak nie więcej niż 3 punkty.

Przy ustalaniu liczby punktów za powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwie bierze się pod uwagę powierzchnię użytków rolnych, które najpóźniej w okresie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy będą stanowiły przedmiot:

- a) własności,
- b) użytkowania wieczystego,
- c) dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego,
- d) dzierżawy od innych podmiotów na podstawie umowy dzierżawy zawartej w formie aktu notarialnego albo z datą pewną oraz na okres co najmniej 8 lat, jednak nie krótszy niż do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.

Kryterium 4. Przejmowanie gospodarstwa w całości

Za przejmowanie przynajmniej jednego gospodarstwa w całości przyznaje się **5 punktów**.

Kryterium 5. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa (tytuł prawny)

Punkty przyznaje się za wielkość ekonomiczną gospodarstwa powyżej 19 500 euro.

Punkty przyznaje się wg wzoru: $L=0,00015 Wb - 2,925$

gdzie:

L oznacza liczbę punktów,

Wb oznacza wyjściową wielkość ekonomiczną gospodarstwa wskazaną w biznesplanie,

– jednak nie więcej niż 3 punkty.

Przy ustalaniu liczby punktów za wielkość ekonomiczną gospodarstwa bierze się pod uwagę produkcję prowadzoną na użytkach rolnych, które najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy będą stanowiły przedmiot:

- a) własności,
- b) użytkowania wieczystego,
- c) dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego,
- d) dzierżawy od innych podmiotów na podstawie umowy dzierżawy zawartej w formie aktu notarialnego albo z datą pewną oraz na okres co najmniej 8 lat, jednak nie krótszy niż do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.

Kryterium 6. Prowadzenie produkcji zwierzęcej

Za prowadzenie produkcji zwierzęcej przyznaje się **3 punkty**.

Punkty przyznaje się, jeśli co najmniej 50% wyliczonej w biznesplanie docelowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa stanowi wielkość ekonomiczna osiągnięta z produkcji zwierzęcej.

Kryterium 7. Uczestnictwo w systemach jakości

Punkty przyznaje się za uczestnictwo lub planowane uczestnictwo w:

- a) unijnym systemie jakości – **2 punkty**, przy czym za uczestnictwo w systemie rolnictwa ekologicznego – **4 punkty**, pod warunkiem, że powierzchnia użytków rolnych gospodarstwa objęta tym systemem stanowi co najmniej 50 % powierzchni użytków rolnych tego gospodarstwa,
- b) krajowym systemie jakości – **1 punkt**, pod warunkiem, że jest to system jakości żywności uznany na mocy decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi za krajowy system jakości żywności i notyfikowany do Komisji Europejskiej zgodnie z Dyrektywą (UE) nr 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego,

– jednak nie więcej niż **5 punktów**.

Kryterium 8. Dotychczasowa aktywność zawodowa wnioskodawcy

Jeżeli w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy dana osoba jest domownikiem w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników lub uczniem w systemie dziennym albo studentem na studiach stacjonarnych, lub zarejestrowanym bezrobotnym – przyznaje się **1 punkt**.

MINIMALNA LICZBA PUNKTÓW

Pomoc jest przyznawana, jeżeli operacja uzyskała co najmniej **7 punktów**.

Stanowi to 23% sumy maksymalnej możliwej do uzyskania liczby punktów za wszystkie kryteria wyboru. Taki poziom minimalnej liczby punktów niezbędny do uzyskania pomocy pozwala uwzględniać operacje, które otrzymały 7 punktów i więcej. Dzięki takiemu podejściu do realizacji zostaną wybrane operacje o odpowiedniej jakości, pozwalające zrealizować cel interwencji i zaspokoić związane z nim potrzeby.

KRYTERIA ROZSTRZYGAJĄCE mające zastosowanie w przypadku, gdy co najmniej dwie osoby uzyskały taką samą liczbę punktów:

1. W przypadku osób ubiegających się o pomoc, które uzyskały taką samą liczbę punktów, o kolejności przysługiwania pomocy decyduje płeć wnioskodawcy, przy czym pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy ma operacja realizowana przez kobietę.

2. W przypadku osób ubiegających się o pomoc tej samej płci, które uzyskały taką samą liczbę punktów, o kolejności przysługiwania pomocy decyduje wyjściowa powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie, przy czym pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy ma gospodarstwo o większej powierzchni użytków rolnych.

3. W przypadku osób ubiegających się o pomoc tej samej płci, które uzyskały taką samą liczbę punktów i wskazały w biznesplanie gospodarstwa o identycznej wyjściowej powierzchni użytków rolnych, o kolejności przysługiwania pomocy decyduje wiek wnioskodawcy, przy czym pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy ma operacja realizowana przez młodszego wnioskodawcę.

UZASADNIENIE PROPONOWANYCH ZMIAN KRYTERIÓW WYBORU

Zgodnie z art. 79 ust. 1 zdanie drugie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, celem kryteriów wyboru jest zapewnienie równego traktowania wnioskodawców, lepszego wykorzystania zasobów finansowych i ukierunkowania wsparcia zgodnie z celem interwencji. W Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, w opisie interwencji „Premie dla młodych rolników”, zaproponowano zmiany w zasadach wyboru operacji, w związku z tym należy wprowadzić odpowiednie modyfikacje w kryteriach wyboru operacji. Są to zmiany w kryteriach wyboru: 2 (dotyczące różnicy wieku) oraz 4 (dotyczące przejmowania gospodarstwa w całości). Ponadto, aktualnie, nie tylko wymiana pokoleniowa w rolnictwie oraz udział w systemach jakości, ale także posiadane kwalifikacje zawodowe lub umiejętności czy przejmowanie gospodarstw w całości będą wiodącymi zagadnieniami przy wyborze operacji do przyznania pomocy. Wyrazem tego jest zwiększona liczba punktów za kryteria wyboru odpowiadające tym zagadnieniom do maksymalnie 5 punktów. Proponowane jest również podwyższenie liczby punktów o 1 pkt za kryterium 6 dotyczące prowadzenia produkcji zwierzęcej.

Zmiany kryteriów wyboru są proponowane po zapoznaniu się z propozycjami zgłoszonymi do projektu pierwszej zmiany wytycznych szczegółowych w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 dla interwencji I.11 Premie dla młodych rolników oraz licznymi sygnałami zgłaszanymi przez potencjalnych wnioskodawców oraz doradców rolnych.

Zmienione kryteria wyboru dla interwencji „Premie dla młodych rolników” uwzględniają wyniki analizy SWOT oraz zidentyfikowane dla celu szczegółowego 7 “Przyciąganie i utrzymanie młodych rolników i nowych rolników oraz ułatwianie rozwoju zrównoważonej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” potrzeby.

Kryterium 1. Posiadane kwalifikacje zawodowe lub umiejętności

W tej interwencji pomoc może być przyznana, jeżeli osoba ubiegająca się o przyznanie pomocy posiadania odpowiednie kwalifikacje zawodowe lub umiejętności związane z prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym (staż pracy w rolnictwie), uwzględniające co najmniej wymogi określone w definicji młodego rolnika, lub zadeklaruje uzupełnienie kwalifikacji. Punkty przyznaje się za posiadanie kwalifikacji zawodowych lub umiejętności na odpowiednim poziomie.

Ze względu na to, że gospodarstwa prowadzone przez lepiej wykształconych rolników osiągają wyższą efektywność produkcji, proponuje się, aby liczba punktów możliwych do uzyskania z tytułu tego kryterium wyboru została podwyższona o 1 punkt (odpowiednio za każdy poziom posiadanych kwalifikacji zawodowych lub umiejętności). A zatem, im wyższy

poziom kwalifikacji tym jeszcze wyższa punktacja. Maksymalnie za to kryterium wyboru będzie można uzyskać 5 punktów (zamiast 4 punktów). Podwyższenie liczby punktów w tym kryterium wyboru ułatwi młodym, wykształconym rolnikom uzyskanie premii na rozpoczęcie i rozwój działalności rolniczej w prowadzonych przez nich gospodarstwach.

Kryterium 2. Różnica wieku pomiędzy przekazującym UR a młodym rolnikiem

Kryterium wyboru dotyczące różnicy wieku pomiędzy „starszym” a młodym rolnikiem ma na celu ułatwienie wymiany pokoleniowej, a tym samym poprawę struktury wieku zarządzających gospodarstwami rolnymi. Proponuje się, aby kryterium zostało zmienione i skoncentrowało się na różnicy wieku między przekazującym i przejmującym użytki rolne, a nie dublowało założenia z kryterium dotyczącego przejmowania gospodarstwa w całości. Dlatego w przypadku kryterium dotyczącego różnicy wieku, punkty będą przyznawane za różnicę wieku pomiędzy osobą fizyczną przekazującą na własność UR (niekoniecznie całe gospodarstwo) a młodym rolnikiem.

Punkty będą przyznawane, jeśli wszystkie przekazywane użytki rolne wchodzące w skład gospodarstwa wnioskodawcy/młodego rolnika zostaną/zostały nabyte na wyłączną własność lub do małżeńskiej wspólności majątkowej.

Kryterium 4. Przejmowanie gospodarstwa w całości

Ze względu na to, że kryterium dotyczące przejmowania gospodarstwa w całości ma na celu zachęcanie do poprawy struktury agrarnej, proponuje się następującą modyfikację. W przypadku tego kryterium, punkty będą przyznawane, jeżeli młody rolnik nabywa na własność (wyłączną własność lub do małżeńskiej wspólności majątkowej) wszystkie użytki rolne wchodzące w skład gospodarstwa przynajmniej jednej przekazującej osoby fizycznej, o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha, przy czym własnością osoby przekazującej lub w jej posiadaniu mogą pozostać użytki rolne o powierzchni nieprzekraczającej 0,5 ha. Jeśli w gospodarstwie osoby przekazującej znajdują się również zwierzęta gospodarskie, to przekazanie gospodarstwa w całości oznacza także konieczność przekazania tych zwierząt w posiadanie młodego rolnika.

Ponadto, ze względu na wiodące znaczenie zagadnienia, którego dotyczy to kryterium przy wyborze operacji, proponuje się zwiększenie liczby punktów za to kryterium z 4 punktów do 5 punktów.

Kryterium 6. Prowadzenie produkcji zwierzęcej

Ze względu na to, że produkcja zwierzęca jest bardzo pracochłonna i kapitałochłonna, a liczba gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą spada, proponuje się zwiększenie liczby punktów za to kryterium z 2 punktów do 3 punktów.

Zakłada się, że dzięki temu kryterium dotyczące planowanej produkcji zwierzęcej w jeszcze większym stopniu zachęci młodych rolników do podejmowania działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych nastawionych na produkcję zwierzęcą.

Przyznanie punktów za to kryterium wyboru operacji wiąże się z zobowiązaniem beneficjenta do prowadzenia produkcji zwierzęcej na poziomie co najmniej 50% docelowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa do końca okresu związania celem.